

Geçen gün, bilgisayarın dört saatte bir gönderdiği ayetlerde Meryem Suresi'nin 28. ayeti teşrif etti. Malumdur, veya değildir ki, *Kur'an'daki hatalar* diye arasanız, en başta çıkacaklardan biridir. Çünkü ayette, Hz. Meryem'e *Harun'un kardeşi* diye hitap ediliyor. Diyor ki, Ehl-i Kitab'ın bu işlerle meşgul olanları, *Musa'nın kardeşi Harun'un kardeşi bir Meryem vardı ama bu Meryem, İsa'yı doğuran Meryem değildi* ve buradan, Hz. Peygamber'in bu ikisini birbirine karıştırdığını iddia ediyorlar.

Bunun cevabı çok verilmiş, *İsa aleyhisselam'ın annesinin*, Harun soyundan olduğu için bu hitaba matuf kaldığını, buradaki konunun kan bağı değil, kabile bağı olduğunu söylüyorlar. Kur'an-ı Kerim'de buna benzer başka örnekler de var, yani hata arayana pek ekmek çıkmıyor.

Ancak burada, *Kur'an'dan başkasını kabul etmeyiz* diyen zevatın nasıl bir yorum bulacağını merak ettim aslında. Çünkü bu mesele Hz. Peygamber zamanında, onun önüne gelmiş ve o da bu cevabı vermiş. Bu iki Meryem'in ayrı kişiler olduğunu bildiğini de hadisten anlıyoruz.

Ancak hadisi yok sayınca, böyle bir imkan da ortadan kalkıyor. Siz bu ve bunun gibi bazı başka meseleleri, sadece Kur'an'a bakarak nasıl çözebilirsiniz? Adamın biri geçen gün, *esbab-ı nuzûle gerek yok* kabilinden bir şeyler söylüyordu. Esbab-ı nuzûl, bir ayetin inişinin sebepleri demek. Hangi şartlarda indiğine, metnin çevre ve zamanıyla bağlarına dikkat etmek anlamına geliyor. Ancak bu bir yandan da, *kafana göre* tefsirin önünde engel tabii. İnternet'te hastalıkların semptomlarını okuyup, kendisinde kırk çeşit hastalık olduğunu düşünen gibi, ayetleri okuyup okuyup, halimizin *aynen* Cahiliyye devri gibi olduğunu ve kendisi ve az bir kısmımız müstesna, hepimizin müşrik olduğunu düşünüyor. Biri buna *falanca ayet şu sebeple inmiştir* deyince, *bunlar sonradan uydurma, ikiyüz sene sonra yazıldı bu esbab* diye cevap veriyor.

Tamam, anladık, Kur'an bize yeter, ondan sorgulanacağız da, Kur'an'ı neden senin anladığın gibi anlayalım ki? İçinde (miras ayetlerindeki malum durum gibi) hükmi çelişkiler olduğunu söyleyip, *bunların hepsini Peygamber uydurdu* demek daha *mantıklı* değil mi? Kur'an'ın Allah'tan geldiğini sadece Kur'an'a bakarak nasıl anlayabilirsin?

Bir de şu tabii, madem peygamberin ardından gelenler bu kadar uydurukçuydu, zamanın *azılı müsteşriklerinin* iddia ettiği gibi, peygamberi de, kitabı da sıfırdan uydurmadıklarını nereden bilebiliriz? Araplar Bizans ve Fars devletlerinin zayıfladığı bir anda hasbelkader bir devlet kurmuş, buna da Hristiyanlara cevap mahiyetinde bir *ideoloji* bulmaları gerekmiş ve o zamana kadar aktarılan bazı hikayeleri, Allah'ın peygamberine indirdiği kitap diye *toplamışlar*. Bir de buna Hz. Musa'ya adı da, karakteri de benzeyen bir nebi bulmuşlar. Sadece Kur'an'a bakarak, bunu nasıl reddedebilirsiniz. Madem akıl en önemli şey, o akıl bana, vahiy aldığını söyleyen birinin, bindörtüyüz sene evvel yaşamış da olsa, hata etmiş olmasının gayet *mantıklı* olduğunu söyleyince ne olacak?

Bu sorulara girip de çıkmak zorunda kalmamak için geliştirdi İslami literatürün önemli bir kısmı. Yoksa tarihte de, mezhep imamları olsun, onları takip etmiş veya etmemiş zevat olsun, zamanın akılları kadar akıl sahibiydi. Hata etmiş olabilirler, hatalı aktarmış olabilirler, ancak topyekun *iharet* içinde görmek, biraz Temel'in *ne birisu, hepisu hepisu* fıkrasına benziyor.